

İSTANBUL SERİRİYATI

Ayda bir çıkar

İstanbul Seririyatı, bu nüshasını Müessis ve Sahibi Prof. Mazhar Osman Uzman ın 25 inci senesini tes'ide tahsis etmiştir.

Adres : Mazhar Osman, Cağaloğlu 23. **Telefon :** 21890

SEFALİN

K A Ş E

Tanınmış fabrikaların en kuvvetli ve tecrübe edilmiş sancı ve ağrı geçiren ilaçlarının birleştirilmesi ile yapılmıştır.

Sinir baş ağrıları, Sinir romatizmasında husule gelen derin ve sathi ağrılar, Soğuk algınlığı, Dimağ yorulduğunda husule gelen ağrılarda kullanılır. Öğle ve akşam yemekleri esnasında birer güllaç.

12 Adetlik madeni kutularda.

Türkiye için umum satış merkezi ve nümune tevzi yeri : E. NEŞ'ET Laboratuvarı — Ankara cad. No. 88 İstanbul.

A N A L G I N E

(Cachet ve Tablettes)

Baş ağrısı ilâcıdır. Ense ve Küçük kafa, Yüz ve Göz ağrılarında, siyatikte faidesi görülmektedir. 1 tanesi ağrıyı keser. Lüzumunda, 2 3 tane alınır.

Formül : Guarana, Fenyldimethylpyrazolon, Caféine.

İSTANBUL SERİRİYATI

Sahibi : *Dr. Mazhar Osman Uzman*

AYLIK TIB
MECMUASI

Adres : İstanbul, Cağaloğlu 23

Üstad Mazhar Osman Uzman'ın Jübilesi

Türk Nöropsihiatri Cemiyeti müessislerinden ve reisi *Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Uzman*'ın 25 inci Başhekimlik senesini tes'id için 30 / VII / 1939 günü fevkalâde bir celse akdetmiştir.

İkinci reis *Prof. Nazım Şakir Şakar* celseyi açarak ilk sözü Üniversite Rektörü *Prof. Cemil Bilsel*'e vermiştir.

Prof. Cemil Bilsel nutkunda *Prof. Mazhar Osman Uzman*'ın 25 inci başhekimlik senesinin kutlulandığını,dünyanın her hangi bir yerinde 25 sene bir hastahane başhekimliğinde bulunmuş olmanın üzerinde durulacak mühim bir badise olduğunu, *Prof. Mazhar Osman Uzman*'ı bundan 40 sene evvel İstanbulda ve hususî fransızca dersi alırken aynı derhane tanıdığını, yeni Üniversite kurulurken aynı *Mazhar Osman*'la teşriki mesai ettiğini; *Mazhar Osman*'ın ilim adamı olduğu kadar idare adamı olarak da muvaffak olduğunu söyledi.

Bunu müteakip *Prof. Nazım Şakir Şakar* aşağıdaki nutkunu okudu.

Prof. Dr. Nazım Şakir Şakar'ın nutku

«Muhterem hocam, muhterem hazırım :

Ordinaryüs profesör muhterem hocamız *Mazhar Osman*'ın Yirmi beşinci Başhekimlik senesini tes'id maksadile tertip olunan bu top-

lantıda, bu devir hakkında beyanatta bulunmayı diğer arkadaşlara tevdi ederek yirmi baş seneden evvelki Gülhane asabiye ve akliye seririyatı profesörlüğü ve Mektebi Tıbbiyei Şahane emrazı asabiye ve akliye muavinliği devirlerinden hülâsaten bahsetmeği muvafık görüyorum.

Çünkü yirmi beş sene evvel yani Harbî umuminin başlangıcı olan 1914 senesinde hoca ile vedalaşarak Erzuruma gittiğim için 1914 den 1939 arasındaki 25 sene zarfında kendilerile resmî teması kaybetmiş ve birlikte çalışmak bahtiyarlığından uzak kalmış bulunuyorum. Binaenaleyh bu son çeyrek asırlık ilmi ve idari hayatları hakkında bizi tenvir etmelerini, kendilerile çalışmak şerefine mübahi olmaları sebebiyle daha etraflı mütalâa beyanına selâhiyyettar mevkide bulunan genç meslekdaşlardan rica etmek ve yalnız kıymetli profesörümüzle bilâvasıta temas halinde bulunduğum ve talebesi olarak Gülhanede ve Tıbbiyede maiyetinde çalıştığım senelere aid hatıra ve kanaatlerimi, içtima müddetimizin darlığına binaen kısaca arzla ıktifa eylemek isteyişimin saiki budur.

Bugün Türkiyede her sınıf meslek erbabı her tabaka halk arasında akıl ölçüstünün başlıca mütehassısı, ruh müvazenesinin en hassas bir miyarı gibi malûm ve meşhur olan *Mazhar Osman* tıp tahsilini mektep tebbiyei askeriyede ve ihtisasını Gülhane tatbikat mektebinde yapmıştır. Onu bizim nesil Tıbbiyei Şahane de henüz talebe iken bilir ve severdik. Merhum hocamız *Raşid Tahsin*'in malûm hastalığına rağmen kuvvetli ilminden talebelerini istifade et-

tirebilmesi ancak *Mazhar Osman*'ın makul ve mümtaz muavinliği sayesinde mümkün olurdu. 1907 meşrutiyet inkılabının heyecanlı haftaları, 31 Mart hadisesinin acı günleri ve memleketin sükûn bulmıyan dahili ve harici gaileleri içinde Tıbbiyyenin seririyat senelerini muntazam ve semereli say'ına hasra imkân bulamıyan bizim sınıflar, müstesna kabiliyetlerle talebeleri ilim ve inzibat etrafında toplamaya muvaffak ola-

sevinirlerdi. Orada şefkatli bir ilim ocağı, bu ocağı tıttüren ve bu zavallı gençlere müşfik ve mahmul aguşlarını açan hocalar bulurlardı. Gülhaneye giden bizim nesiller bu kıymetli hocalar içinde *Mazhar Osman*'ı da bulurdu. Bilvesile arza mecburum ki bugün olduğu gibi o tarihlerde de Gülhane mütevazı, iddiasız, fakat yapan ve yaratan bir müessesesi idi. Seririyatları ufaktı. Fakat nadir vak'alarla dolu idi. Poliklinikler, laboratuvarlar fasılasız işlerdi.

Mazhar Osman Rüştiye mektebinde

On beş yaşında Üsküdar idadisinden çıktığı vakit

bilen birkaç nazif genç hoca arasında *Mazhar Osman*'ı daima hatırlamakla müftehirdir.

İstibdad senelerinde ders namı altında kuru ve eskimiş nazariyelerle yorulan kitap, tecrübe ve teknikden mahrum elim bir vaziyet içinde kıvranan yüzlerce ve binlerce tıbbiye talebesi, Haydarpaşanın ağaçsız ve ilimsiz çöllerinden Gülhanenin yeşil ilim vahalarına geldikleri vakit, esaretten hürriyete atlanmış menfiler gibi

on senede göremediği ilmi hadiseleri bir sene zarfında görür, mektep teşrihhanesinde bir, ikiyi geçmeyen kadavralar üzerinde sabahdan akşama kadar çalışabilirdi. *Mazhar Osman* o devirlerin kötülüğünü, iyiliğini çok yakından görerek, müşküllerini yenerek, feyizlerini benimseyerek yetişmeğe, yükselmeğe, hoca, sertabip, profesör ve ordinaryüs olmağa muvaffak olmuş nadir şahsiyetlerden biridir.

Gülhanenin münbit topraklarına ekilmiş bu cins tohum, inkişafı için elzem bütün hayat unsurlarını muhitin hür ve Avrupalı usullerinde bulmuş, büyümüş ve kemale geldiği vakit her sene nefis ve olgun mabsuller vermeğe müsait aşılı bir meyva ağacı gibi müfit bir mevcudiyet olmuştur. Şu anda bu salonda *Mazhar Osman* şecerisinin bir çok kıymetli dallarını görüyoruz. Bu dallar *Mazhar Osman* için bir zafer eklili teşkil ediyorlar.

Ben Gülhaneye 1910 senesinde stajiyer yüzbaşı rütbesile geldiğim ve asabiye şubesine ayrıldığım vakit hepsi 15 yataktan ibaret olan bu serviste 15 tane ağır ve hepsi ayrı noktai nazarlardan talebe için istifadeli, modern ve orijinal tedavi usullerine tabi hastalar gördüm. Bu servisi *Mazhar Osman* idare ediyordu. Bu gün de yüz manalarında aynı zindeliği ve neşeyi taşıyan hoca beni ve dört arkadaşımızı tebessümle kabul ettiler; cesaret, fimit ve heyecan verdiler. Sayelerinde o günden itibaren tababetle temasa geldik ve kendimize öz mal edindik. Hiç unutmam aynı gün hoca öğleden sonra dershanede Parkinson hastalığı üzerine takrir yaptı ve iki hasta gösterdi. Dersin başında hastalara skopolamin şırınga ettirdi. Yarı saat sonra hastaların tutukluğu ve titreklikleri zail oldu. Bütün arkadaşlarla beraber gözlerimizi yeni ve teknik hakiki bir tab alemine açılmıştı. Filvaki, tıbbiyeden diploma almıştık, fakat hekimcilikle alâkamız birkaç kimya miyarile, bir iki hikmet kanunu, nazari ve nakıs teşrih ve fiziyojoli ile ezber Patoloji malûmatından ibaretti. *Mazhar Osman*'ın dersinde ise hasta gördük, en mühimmi şırınga gördük, ilâç gördük ve tedavi gördük. Her tarafı birer imalâthane gibi eser yaratan Gülhane asabiye servisi bize ilmi, hayatı ve istikbali sevdirdi. Hoca bir dersinde uyuşuk melankolik hastalara her gün miktarı arttırılmak üzere striknin şırıngaları tatbik edilmesini tavsiye etti. Bu yeni

bir tecrübe ve cesur bir tedavi usulü idi, memleket tababetine ilk defa Gülhane kapısından giriyordu. Yüksek miktarda striknin şırıngalarını korkmadan yapıyorduk, çünkü *Mazhar Osman* emrediyordu, bir ay sonra hastada tenebbüh alâmetleri görüldü, hasta açıldı. Bir gün eezacının hatası yüzünden 10 santigram striknin birden şırınga edilince hastada tetanoza müşabih arızalar görünmeğe başladı, ölüm pek yakındı, fakat korkmuyorduk, çünkü *Mazhar Osman* vardı ve netekimde öyle oldu. Hoca

1320 de doktor çıktığı vakit

geldi, hastayı sıcak banyoya soktu, kâfur şırıngaları, bol bromür ve kloral lavmanları yaptırdı, hasta kurtuldu ve kuvvetli reaksiyon neticesi kurtulduğu için hastalığı da nüks etmedi. Türkiyede Salvarsanı muakkam zeytin yağı içinde muallâk olarak şırınga edilmek lâzım geldiği vakit Gülhanede evvelâ *Mazhar Osman* bunu kendi servisindeki sifilitik hastalara tatbik etti. Servisinde dimağ ve nuhaî şevki

üzerine cerrahî müdahaleler, bir apandisit ameliyesi kadar klâsik olmuştur. İlimde, bahusus tababette cesaret ve hamlenin muvafakiyet şartlarından biri olduğunu öğrenmiştik. Bu gün dahi *Mazhar Osman*'ın talebelerinde aynı ruh hakimse (yani kuvvetli ve mütenevvi ateş tedavileri, yüksek miktarda meselâ 4 gram kadar günde kakodilat ve bir kaç santigrama varan atropin zerkleri, insulin ve kardiyazol şırıngaları ve emsali heroik tedavi usulleri yapıyor-sa) bu rubu kime medyun olduğumuzu tekrara lüzum var mıdır? Onun bu enerjisini bu gün yalnız gülhanede değil, her eline aldığı müessesede müsbet neticelere inkılâp etmekte berdevamdır.

Meşrutiyet inkılâbında Gülhane profesörlerinden ve asistanlarından mühim bir kısmı ihtiyar Tıp Fakültesini gençleştirmek, onun kadrosunu teşkil etmek üzere Haydarpaşaya geçmişlerdi. Buna rağmen Gülhane geri kalan kafalı direktörü ve genç hocalarile ilim kaynaklık vasfından hiç birini kaybetmemişti. Asabiye ve akliye servisi profesörlü olan *Mazhar Osman* da diğer genç profesörlerle birlikte Gülhanenin eski şöhreti ilmiyesini payidar kılmak için bütün varlıkları ve kıymetleriyle çalışıyorlardı.

1910 dan 1914 e kadar daimî şurîşlere, İtalyan ve Balkan harpleri sebebiyle mecburi fasılalara uğrayan mesai sükûn devrelerinin avdetile bir evvelkinden daha hararetili, daha verimli bir şekilde canlandı, devam etti. Bu müddet zarfında *Mazhar Osman*'ın dört sene asistansı kaldım. Onunla usta çırak gibi çalıştım. Sulhda olduğu gibi harp sahalarında da onu yanbaşımızda kahraman bir asker hekimî olarak daima gördük. *Mazhar Osman*'ı her vasfile yakından tanırım. Onu benim kadar hepimiz tanıdığımız için meziyetlerini tafsile hacet yoktur. Yalnız şukadar söylemekliğime müsaade ediniz ki, o hatibtir, natuktur, sözlerinde cazibe, ifadelerinde telkin hassası barizdir.

Maiyetperverdir, hakşinastır. İlim âşığıdır, lisanâ âşınadır, Kuvvetli muharrirdir, fevkalâde velüdtür. Yüksek bir mütehassis, nazif bir psikologdur, Türkiyede akıl ölçüsünün bir sembolüdtür. O kadar ki muhabatının müvazenei akliyesinden şüphe edenlerin yegâne silâhı (kendini *Mazhar Osman*'a göster) darbî meselini yedisinden yetmişine kadar her türk bilmektedir. Bundan başka *Mazhar Osman* Beynelmilel olmuş ve Türk asabiye tababetini Garplılara tanıtmış bir güzidemizdir ve bahusus nadir hocalardan biridir. Halkça, yalnız halkça değil, tıp talebesince, hatta tabiplerce anlaşılması, öğrenilmesi çok zor, tababet kadrosunda mevkii nazarı bir tesmiyeden ibaret zannolunan emrazı asabiye ve akliye *Mazhar Osman*'ın lisanında ve kaleminde öğrenilmesi her hangi bir tababet şubesinden kolay sevimli, canlı ve merî bir ilim olmuştur. Bugün bilâ itiraz iddia olunabilir ki asabiye ve akliye dersleri hesap ve ölçü ile varilen müşahede ve maddeye dayanan müsbet ilimlerin başında gelmektedir. bu ilim sevilmiştir, bu ilmin mensupları artmıştır. Bu ilmi inkılâpda *Mazhar Osman*'ın rolü başda gelir. Eğer bu şubeye karşı tıp mensupları arasında sevgi artmasaydı memleketin asabiye ve akliye tababeti noktai nazarından seviye ilmiyesi asla yükselmeyecekti. Netekim ben ondan 1914 de ayrılıpda Harbiumumî başlarken üçüncü ordu emrazı asabiye ve akliye mütehassısı sıfatıyla erzuruma gittiğim vakit mütehassıs bulunmayışından ileri gelme ve memleket asabiye ve akliye tababeti için çok acı manzaralar karşısında kaldım. Bunu bir misalle canlandırmak faydadan hali değildir:

Erzurumda askeri hastaneye gönderilen sar'a iddiasındaki her nefer evvelâ birdoktorun servisine giriyor, gayri muayyen bir müddet sonra nöbetini gören doktor nöbet hakkında müsbet veya menfi bir fikir sahibi oluyor ve nefer bu minval üzere hastanede mevcut ne

kadar doktor varsa hepsinin servisinde beş on gündən beş on aya kadar uzayan bir zaman zarfında müşahede tahtında kalıyordu. Nöbeti bilumum hastane hekimleri tarafından görüldükten ve neferin hastaneye duhulünden itibaren ekalli altı ay bir müddet mürurundan sonra heyeti sıhhiye içtima ediyor ve her hekim nöbet hakkındaki kanaatini söylüyor ve ekseriyet nöbetin samimi olduğunu ifade ederse nefer sar'alı muamelesi görüyor ve askerlikten ibrah olunuyor, aksi takdirde mütemariz diye orduya iade olunuyordu. Sar'a teşhisinin fennî esaslara istinat etmemesi, neferin askerlik müddetini hastanede geçirmiş olması yüzünden kuvvetin ten istifade olunamaması, uzun müddet iaşe masrafı yapılması, diğerlerine suimisal olması, mütemarizlerin adedinin artması, boş yere yatak işgal etmesi ve sair mahzurların yegâne âmili asabiye ve akliye mütihazısların memleket ve orduda mevcut olmayışı idi. Bu gün bir çok merkezlerimizde sivil ve askeri mütihazıslarımız vardır ve arızettiğimiz komedyalar ve hatalar tekerrür etmemektedir.

Mazhar Osman yalnız memleket dahilinde asabiye ve akliye mütihazısları yetiştirmekle kalmadı, kendince kabiliyetli addettiklerine Avrupadaki tahsilleri esnasında yardım etmekte memleketimizce maatteessüf pek maruf lomyan bir insanlık meziyetini daha bizlere öğretmiş oldu.

Bu arzettiklerim *Prof. Mazhar Osman*'in Gülhanenin mahdut yataklı bir servisine riyaseti esnasında başardığı çok yüksek hizmetlerinin bir hülâsasıdır. Gülhaneden sonra kıymetli hocayı yatak adedleri yüzleri, binleri aşan asabiye ve akliye hastaneleri şefliklerinde, Tıp Fakültesi profesörlüğünde yakından takip ediyor ve yarattığı yeni eserler karşısında duyduğum hayranlık ve minnetdarlığı bir defa da bu kürsüden arzetmekle bahtiyar oluyorum.»

Bunu mütepakip *Dr. Hüseyin Kenan Tunakan* söz aldı.

Dr. Hüseyin Kenan Tunakan'ın nutku

«Aziz hocam, sevgili arkadaşlarım, sayın meslekdaşlarım!

Bu gün, bugünkü halile tamamen sizin eserinizi olan İstanbul Emrazı Akliye ve Asabiye hastanesinin 25 inci Başhekimlik senesini kutulamak zevkinin vüs'at ve şümülünü anlayabilmek için bu eserin nasıl doğup ne suretle büyüdüğünü yakından takip eden ve bir çokları bugün de beraberce çalışan değerli arkadaşlarım gibi yakınımızda bulunmuş olmak lâzımdır. Esasen bu ilim şubesini memlekette tesis eden, kıymet ve ehemmiyetini anlatmak için senelerce kudret ve gayret sarfeden, her türlü müşkülli, maniaları yılmadan önleyen azminizin memlekete mütakâmil bir ilim şubesi, her müşküllere, ihtiyaçlara cevap verecek bir mütihazısların kütlesi kazandırdığına, bütün meslek arkadaşlarımız kadar yurddaşlarımız kani-dirdir. Sizin mücadelenize istibdad devri gibi bilgiye pek az kıymet verdiği bir zamanda başlamanız, feragatin, şube sevgi ve bağlılığınızın misalidir. O kısa devirde bu ilim şubesini öğrenmek ve öğretmek hususunda maruz kaldığınız müşküllüta rağmen yılmamanız az rastlanırlar bir azını gösterir. Bu itibarla, nöropsikiyatri-nin memleketimizde kazandığı kıymet ve ehemmiyeti, mevkii memleket size medyundur.

İstibdad senelerinde Gülhane seririyatında, Meşrutiyet devrinde, Gülhane, haseki müşahadehanesi, Şişli Emrazı Asabiye hastanesi sizin yılmayan, yorulmayan mesainizle tarihlerinde bir devir yaptı. Bir taraftan askeri hizmetinizi yapmak, diğer taraftan hastane vazifesini, fennî hususat kadar idari cihetlerle kendinizi nekadar yıpratmışınız ve bu arada etrafınızı tenvir etmek hususundaki gayretinizi o vakit beraber olanlar hayretle görmüş, takdirle takip etmişlerdir.

Bu gün gerek meslek arkadaşlarının, gerek ihtisas arkadaşlarınızın zevkle gördükleri Bakırköy müessesesi o mütemadi gayretle devam eden hayatınızın en güzide eseri Cümhuriyet

idaresinin takdirkâr kafalarının şuurlu tekâmül isteklerinin yardımı ile az zamanda teessüs etmiş olduğu için, size gayretinizde zahir olan, isteklerinizi tatmin eden bu mes'ut idareye ve

Prof. Mazhar Osman Haseki mecanin müşahedehanesinde başhekim iken

onun bilgili şahsiyetlerine teşekkürü de bir borç bilirim.

Bu gün Bakırköyün eski çorak arazisini, yeşilliklerle, modern pavyonlarla, her türlü konforlu vasıtalarla sakinlerine sıhhat bahşeden fennin bütün yeni vasıtalarla mücehhez bulunan, mütehasıs ellerde çalışan mikrobiyoloji, seroloji, anatomopatoloji, nöroşirurji, geri çocuklar müessesesi, cüzamlılar servisi ile bir taraftan memleketin hastalarına bakımı temin etmekte ve diğer taraftan mesainin bu günkü fennin istediği tam bir teşhisle tetevvücutünü imkân dahiline koymakta ve aynı zamanda bu geniş materyel ve vasıtalarla Beynelmilel ilimde bize yer temin eden mesaiye imkân temin etmektedir.

Bugün Bakırköy müessesesiyle Türk hekimliği öğünüyor ona size ve size zahir olan şaurlu Cumhuriyet rejimine medyunuz. Oranın sakinleri kadar şehrin en uzak yerinden koşup gelen hastalar derman buluyorlar ve biz hekimler, mütehasıslar onun bol materyelinden temin edilen ilmi mesaiden istifade ediyoruz. Binaenaleyh bu ilim ocağını kurana kurdurana minnet borcumuzdur. Bakırköy müessesesini doğuran Toptaşı sizin oraya ayak bastığınız güne kadar geniş Osmanlı ülkesinin akıl hastalarının yalnız bir deposu idi. Burasını bir ilim ocağı haline koyarak lâboratuvarlarla siz süsleyiniz, sakinlerine insan muamelesi yapılmasını temin ettiniz. Bu suretle eski tarihte, ecdadın bu zavallılara verdiği kıymet ve ehemmiyeti ilk defa siz temin ederek zavallıları sevindirdiğiniz gibi bu ecdadın ruhlarını siz hoşnut ettiniz. Sizden sonra Toptaşı bir mahpes, bir depoluktan kurtuldu bir hastane oldu. Orada etrafınıza topladığınız genç ve güzide arkadaşlarımızın pek çoğu ihtisaslarını orada yaptılar, oranın nurundan istifade ettiler.

Sayın meslekdaşlarım,

Çeyrek asrın kronolojik mesaisini tafsil et-

mek çok uzun sürer. Mesleki bakımdan her yeniliği adım adım, günü gününe takip ve tatbik eden hocamızın yalnız neşriyatları Türk hekimliğinin yüzünü ağartacak kadar bol ve zengin- dir. Beşer kuvvetinin çok üstünde olan bir çalışma ve eser ortaya koyma kabiliyetinin bu yirmi beş senenin son on senesinde ne yapıldığını gösteren Bakırköy broşürünü hatırlamanızı rica ederim.

Orada kıymetli arkadaşlarımız orijinal mesailerini her türlü çalışmaya imkân veren mesut Cumhuriyet rejiminin feyzini, büyük üstadın kudretini yetiştirdiği değerli arkadaşlarımızın ilmi varlıklarını gösterir. Orada yazılan her bahis, her tetkik muasır nörolojinin değeri kadar bizdeki mevkiini gösterir. Tereddüt etmeden bu mesainin komşu bir çok memleketlerden üstün bir sistemle çalışıldığını gösterir.

Bu arkadaşlarımız hocamız *Mazhar Osman* dan feyiz almış, onun rahlesinde yetişmişlerdir. Bu eser aynı zamanda Cumhuriyet rejiminin çalışma imkânındaki mevkiini ve Türk Milletinin yaratma, eser verme kabiliyetini gösterir.

Hocamızın Şişli'deki islahatı orasını Millî bir müessese haline koymak hususundaki gayretini, isminden sarfınazar, hekimlerle, hastabakıcılarla bir Türk varlığının, Türk fenninin idaresini temini başbaşa bir şereftir.

Harp esnasında Şişli müsamereleri bir taraftan nöropsikiyatrinin ehemmiyet ve kıymetini anlatmış, meslek arkadaşlarına bu şubeyi sevdirmiş, bu şubeye alâka ve intisaplarını temin etmiştir.

Senelerce memleketimizde ecebî doktorlar vasıtasıyla idare edilen resmî ve hususî emrazı akliye ve asabiye hastaneleri hocamız sayesinde Türk hekimlerine intikale imkân hasıl olmuştur.

Sayın meslekdaşlarım,

Hocamızın ihtisas meslekini temin etmek hususunda gösterdiği feragat ve büyüklüğe dair bir misal arzedeceğim :

Harp esnasında başladığımız ihtisas derslerimiz devam ederken mütarekenin ilanı birçok arkadaşlarımızın yersiz kalmasını mucip olmuş

beraber yayan gidiyordu. Daha sonraları bu dersleri ara vermeden Türk Tıp Cemiyetinde verdiler.

Prof. Mazhar Osman Haydarpaşa Hastanesinde asabiye mütehasısı

tu. Hocamız hepimize birer yer temin etti. Derslerimizi ilk aylarda Darelâceze de veriyor, oraya kadar işini güçlü b bırakarak bizimle

Herkesin füturle inlediği kara günlerde o daima etrafına emniyet verirdi. Doğacak kur-tuluş güneşinden emin ve bu işi daima etrafına

telkin ederek mesailerine daha büyük bir hızla devam ettiler.

O günlerde bu derslere ve halâ riyasetinde buldukları Tababeti Akliye ve Asabiye Cemiyetinin toplantılarına mani olmak isteyen işgal kuvvetlerine : (Türk için ilim bir ihtiyaçtır, çalışma bir vazifedir. Hiç kimse bizi çalışma, zevkenden ihtiyacından, vazifesinden menedemez) diyerek bu toplantıların kesilmemesini temin ettiler.

Aynı günlerde tesis edilen yurda büyük hizmetleri dokunan, vatandaşı mübah olduğu zannedilen alkolün bir zehri katil olduğuna

Prof. Mazhar Osman Toptaşında
Başhekim iken

inandırان ve bugün de riyasetinde buldukları Yeřilay onun teşebbüsile teessüs ve inkişaf etti.

Hak ve hakikatin aşıkı olan büyük hocamızın meşhur Torlakyan davasındaki cellâtlara o karagünlerde yüzümüzü ağartan, mevcudiyetimize kasteden düşmanlara verilmiş güzel bir dersti.

Bugün memleketin her köşesinde tesis edilmiş olan akli ve asabi hastalıklar müesseselerini idare eden arkadaşlar onun talebesidir.

Aziz hocam size borcumuz hudutsuzdur. Siz bizim yalnız mürşidimiz değil, her türlü ihtiyaçlarımızın, her türlü derterimizin samimi or-

tağımız. Mesleki müşküllerimizde olduğu kadar hususi hayatlarımızda da sizin yardımlarınızdan istifade ettik. Biz sizin hudutsuz iyilik hissinizden, istediğimiz kadar dilediğimiz gibi istifade ettik. Bugün bana senelerin içimde biriktirdiği bütün minnet ve şükran hislerimi söylemeğe imkân bulduğumdan dolayı mes'udum. Büyük eserlerinizin takdirinden acizim. Yalnız görebildiklerimi söyleyebilirdimse ne mutlu bana»

Son söz *İhsan Şükrü Aksel'e* verildi.

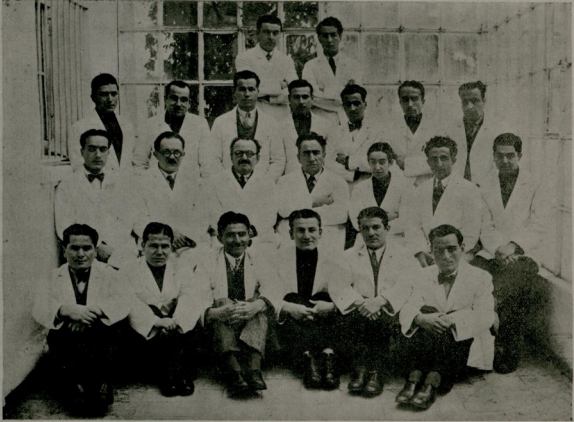
Dr. İhsan Şükrü Aksel'in nutku

«Üstad *Mazhar Osman*'ın 25 nci Başhekimlik senesi demek *Mazhar Osman* Ekolünün bir bayramı demektir. Memleketimizde emrazı akliye ve asabiyenin bir müradifi haline gelen *Mazhar Osman* ismi aynı zamanda Türkiyede ilk defa kurulmuş bir ilim ekolüne delâlet eder. *Prof. Mazhar Osman* daha mektep sıralarında başlayan ve meslek hayatına atıldıktan sonra her an artan yüksek mesaisile yurdumuzda hakiki bir ilim ceryanı yaratmış, sonraki nesillere nümune olacak bir ekol tesis etmek suretile en yüksek ideale kavuşmuştur. Bundan 22 sene evvel talebelik zamanında *Mazhar Osman*, in yanına intisap ederken o zaman daha pek genç olan bu ateşin üstad mektebinin ilk tohumlarını atmaya uğraşıyordu.

Bir taraftan Haydarpaşa Hastanesinde askeri vazifesini yaparken diğer taraftan Şişli Eürazı Akliye hastanesinin Başhekimliğini ifa ediyor, etrafına hevesli gençleri toplamaya gayret eyliyordu. Ben o zaman Haydarpaşa askeri hastanesinde çalışıyordum. Hoca her sabah saat 7 de servise gelirdi, daha evvel geldiği de olurdu. O zaman ikamet etmekte olduğum Feneryolundan Haydarpaşaya kadar başka vasıta olmadığından ve olan vasıtalarada benim vasıtalarım kâfi gelmediğinden yürü-

yerek gelirdim. Yola 5 de, 5,5 da çıkar, hocadan evvel servise gelerek işleri hazırlardım. Bir gün sabah vizitasında İstanbula düşman tayıyareleri mutat ziyaretlerinden birini yapıyordu, bu esnada atılan bombalardan biri Haydarpaşa askerî hastanesinin bahçesine ve bizim 20,30 metre ilerimize büyük bir gürültü ile düştü, ortalığı dümüne boğdu. Bu esnada biz

de duruyorduk... Üstat *Mazhar Osman* böyle her fırsatta ilim, fazilet ve enerji dersleri verirken hakiki ideali olan ekolünü kurmaya başlamıştı. Yanına her geleni alıyor, onların her birinde kimsenin göremediği kabiliyetleri bulup çıkarıyor, hepsinden ayrı ayrı istifade etmesini biliyordu. Büyük müşküller ve imkânsızlıklar için de Avrupada tahsile gittiği zaman bir ilim

Prof. Mazhar Osman 1936 senesi stajyerleri ile bir arada.

bir hastanın başında Babinski aramakla meşgulduk. Hoca yerinden bile kıvıldamadı, geçirdiğimiz ufak bir tereddüt anı onun bu metaneti karşısında derhal eridi, sanki hiç bir şey yokmuş gibi işimize devam ettik, koca hastane birbirine girdiği ve hastalar bahçelere dağıldığı halde en çok karışıklığa müsait olan akliye ve asabiye servisinde kimse yerinden bile oynamadı, çünkü baş, bütün enerjisiyle orada ve yerin-

yuvasının nasıl kurulacağını en iyi bir şekilde derhal kavramış ve onu tatbik etmeye koyulmuştu. Şişli hastanesindeki ilmi müsamereler bu yolun ilk merhalesidir. O zamana kadar değil münevverlere, hekimlere, hatta mütehasşılara bile kapılarını kapamış olan bimarhane ağışunu her kese açıyor, sınırlarını ortaya döküyor, bir taraftan ilim kisvesine bürünürken diğer tarafta delillerin birer zavallı hasta olduğunu

herkese tanıyordu. Ayda bir toplanan Şişli müsamerelerinde ilmi ve tıbbi hakikatlar Üstat *Mazhar Osman* ve talebelerinin belagat ve hitabeti sayesinde edebi bir ziyafet halini alıyordu.

İşte memleket münevverleri ve ediplerile başlayan bu ilk rabita, tababeti aklıye ve asabiye şubesinin bizde anlaşılmasına vesile olan hadiselerden birisidir; bu toplantılarda

belere maruz kalmıştı. O zaman Hoca büyük bir irade ve cesaretle yanındaki gençleri Avrupa'ya gönderdi ve onları emrazi aklıye ve asabiye'nin sade bizde değil bir çok memleketlerde bile mevcut olmayan müteferri şubelerinde ihtisasa sevk etti. Böylece biz Avrupadan avdet ettiğimiz zaman *Mazhar Osman* mektebi tam kadrosunu bulmuştu. Bir taraftan seroloji, nöropatoloji, psikoloji labratuarları çalı-

Prof. Mazhar Osman Uzmanın 25 inci başhekimlik senesi şerefine Nöropsikiyatri Cemiyeti tarafından Etüba Odası salonlarında yapılan toplantıda Doktor İhsan Şükrü Aksel nutkunu söylüyor.

Abdülhak Hamitler, Mahmut Sadıklar, Celâl Nuriler, Cenaplar, Süleyman Nazifler, Hüseyin Rahmiler, Ali Ekremler daima görülen simalardı.

Bu ilk meraheleyi, asıl kuvvetli ilim hamlesi takip etti. Mütareke olmuş, Toptaşına klerden *Mazhar Osman* mektebi muhtelif dar-

şırken diğer taraftan kliniklerde tam randıman ile faaliyete geçmişlerdi, haftada muntazam programlarla bütün bu şubelere ait ve her kese açık dersler veriliyordu. Ayrıca gerek türkçe ve gerek ecnebi lisanile yapılan neşriyat sayesinde Toptaşı mektebi, modern bir emrazi aklıye ve asabiye kliniği olarak bütün

dünyada yer tutmaya başlamıştı.

O zaman üniversitede iptidai kalmış olan bu şube *Mazhar Osman* ın himmetile Türkiyedeki lâyük olduğu mevkii almış bulunuyordu. Buna memleket effkârı umumiyesi lâkayit kalamazdı. Nettekim hadiseleri çok iyi gören ve takdir etmesini bilen bir münevver, şimdiki kıymetli maarif vekilimiz *Hasan Ali Yücel* (Üniversite dışında üniversite) diyerek yazdığı bir makalede mektebimizin kıymetini takdir etmekde geçikmedi. Bu vesile ile *Mazhar Osman* ekolüne bu ilk kadirşinaslığı gösteren kıymetli maarif vekilimiz *Hasan Ali Yücel* e bu mektebin âciz bir ferdi sıfatile derin şükranlarını bildirmeyi bir vazife adederim.

Mazhar Hoca bir taraftan verdiği derslerde, (hakiki asaletin kafa asaleti) olduğunu söylemek suretile en kuvvetli bir tezi ilan ederken daima ve her zaman intizamla çalışmanın ilimde yegâne yol olduğunu bilfiil gösteriyordu. Filhakika *Mazhar Osman*'ın hayatı bir saat gibi işliyordu. Onu her zaman muayyen saatde ve muayyen yerinde bulmak kabildi. Her sabah (8) de kliniğe geliyor, talebelerile vak'aları beraberce görerek açık bir şekilde münakaşa ve tenkit ediyor, yenilikleri gösteriyor, haftada iki defa poliklinik yapıyor ve bu şöhreti İstanbulun 4 bucağına dağılan polikliniklere ta Pendikden, Şilede, Küçük Çekmeden 80 - 90'ı bulan hasta müracaat ediyor, bunlar en ince teferrüatına kadar muayyenden geçiriliyor ve bilhassa memnun ediliyordu. Böyle zavalhları tesellinin ne kadar aile hayatının rahatını, ne kadar zavalhların huzurunu iade ettiğini bilmem söylemeye lüzum var mı ?.

Emrazı akliye ve asabiye hastanesi Bakırköyüne taşınınca mektep daha genişledi, her ne kadar faal uzuvlarından bazıları yer değiştirdi ise de—(*Mazhar Osman* ekolü) ruhu o kadar kuvvetli bir bağdır ki— her giden muvakkat gitti, bir gün yine yuvasına dönmek için

gitti. *Mazhar Osman*, mektebini tesis ederken bir taraftan Türk Emrazı Akliye ve Asabiye Cemiyetini kuranlar arasında bulunuyordu. 23 senelik bir maziye malik olan ve bu itibarla memleketin en eski bir ihtisas cemiyeti olan Türk Nöropsihiyatı Cemiyetinin 20 senedenberi devamlı başkanı olan Üstadın bu mesaisi Avrupa cemiyetlerince de takdir edilmiş, şimali Almanya Emrazı Akliye Cemiyeti kendisine, müstesna bir kaç beynelmilel büyük üstadada verdiği (fabri azalık) diplomasını tevdi etmiştir.

Mazhar Osman 30 seneyi geçen klinik hayatı esnasında bütün dünyaca tanınmış bazı ilmi yenilikleri ifade etmiştir. Bu meyanda (Haşış tesemmümlerinden demans prekos husule gelebileceği tezini) başta zikredebiliriz. Ayrıca frenginin ancak kültürü yüksek milletlerde cümlei asabiye musallat olduğunu ileri sürmek isteyen bazı Avrupalı alimlere kahir cevaplar vererek ve kuvvetli ilmi delillere dayanarak Türkiyede de frengi cinnetinin diğer memleketlerden farklı olmadığını isbat etmiştir. Yine felci umumilerde hemen daima görülen, fakat şimdiye kadar kimse tarafından kayıt edilmemiş olan böyle hastalardaki lüzumlu lüzumsuz giyinip soyunma hareketlerini bir araz olarak tesbit etmiş, böylece (*Mazhar Osman Uzman* delili) olarak kitaplara geçmişir.

Bunlardan maada *Prof. Mazhar Osman Uzman*'ın ileri sürdüğü ve her tarafta yer tutan orijinal fikirlerini şöylece hülâsa etmek icabeder :

1 — Fobilerin aynı şekilde ve nöbet nöbet görülmesi. Bir kısım fobilerin Cinneti manyayı inhibitatiye sınıfından oluşu.

2 — Salvarsan tedavisi çıktıktan sonra cümlei asabiye frengisinin artması.

3 — Melankolide gerek intiharların ve gerekse sıkıntılıların sabah erken vukua gelmesi. Sabah intihar ve sıkıntılılarının önünü almak için melankoliklerin mutlak ilâcla uyutulması.

4 — Hat psikozlarda «abcès de fixation» un şifayap tesiri.

5 — Uyku hastalığında ilk zamanlardan beri iddia edilen Achard sendromunun patognomonik olmayıp bu ârazlar olmadığı halde bile ansefalitin görüldüğünü ilk günlerde iddiası.

6 — Tasallübü levhavinin intani oluşu üzerinde ısrarı ve bu hastalığın atipik ve hafif şekillerininin pek çok görüldüğü meselesi. Pek çok tasallübü lehvavili hastaların isteri ve nevrasthenie diye uzun müddet tedavi edildiği.

7 — Had psikozlarda mide yıkamanın faydası.

8 — Inhitati ruhi halinde yüksek miktarda istrikninin tesiri.

9 — Felci umuminin husulünde frengiden maada yani sıra ileri sürülen tali sebeplerin kıymetsiz oldukları meselesi.

10 — Uzvi felçlerde ve Tiklerde ekzersiz usullerile tedavinin ehemmiyeti.

Üstat *Mazhar Osman*'ın kitab halindeki neşriyatı şunlardır :

Tababeti ruhiye 2 cilt, iki defa basılmıştır, bu eser memleketimizde tababeti akliye ait yazılan ilk eserdir, her ne kadar *Derviş Paşa* merhum aynı tarihte Rejisin emrazı akliye kitabını tercüme ederek forma forma neşrine başladisede ömrü itmamına vefa etmedi.

Akil hastalıkları 1 cilt iki defa basılmıştır.

Sinir hastalıkları 2 cilt iki defa basılmıştır.

Zatüddimağı istilai 1 cilt.

Toptaşı muessesesi mesaisi 1925.

Keyif veren zehirler 2 defa basılmıştır.

Sıcak çarpması ve donma.

Cinneti meşahir (Maupassant).

İspritizma aleyhinde.

Bakırköyünde 15 sene.

Bunlardan maada *Lewandowsky*'nin Emrazı Asabiye kitabını Balkan harbinde seyyar hastanesinde iken iktibas etmiş ve Muhtasar Emrazı

Asabiye diye bastırmıştı. Cümhuriyetin onuncu yılında büyük sıhhat almanasını neşretmiştir. Ayrıca Şişli müsamerele 12 nusha olarak intişar etmiş, iki sene devam etmek üzere Sıhhi Sahifeleri çıkarmıştır. Fakat en mühim eserlerinden biri şüphesiz ki 21 senedenberi her ay muntazaman intişar etmekte olan İstanbul seririyatıdır.

Muhtelif etüd olarak intişar eden mesaisinden yalnız bulabildiklerimizi söylemekle iktifa ediyoruz :

Ord. Prof. Mazhar Osman Uzmanın Tababeti Hazıradaki Makaleleri

1324 Şubat, Şarkta emrazı cümle asabiye, Sene : 1 No : 2.

1324 Şubat, Şarkta emrazı cümle asabiye, Sene : 1 No : 3.

1324 Şubat, Şarkta emrazı cümle asabiye, Sene : 1 No : 1.

1325 Mart, Gülhane müsamere'i fenniyesi, Sene : 1 No : 3

1325 Mart, Gülhane müsamere'i fenniyesi, Sene : 1 No : 4.

1325 Mayıs, Gülhane müsamere'i fenniyesi, Sene : 1 No : 5.

1325 Haziran, Mekteplere ait mütalâatı sıhhiye, Sene : 1 No : 7.

1325 Haziran, Mekteplere ait mütalâatı sıhhiye, Sene : 1 No : 8.

1326 Nisan, Mekteplere ait mütalâatı sıhhiye Sene : 2 No : 3.

1326 Mayıs, Tababeti askeriye, Sene : 2 No : 5.

1326 Mayıs, Tababeti askeriye, Sene : 2 No : 6.

1326 Haziran, Vakti harpte hizmeti askeriye Sene : 2 No : 7.

1326 Şubat, Gülhane seririyatı hastanesi, Sene : 2 No : 23.

1326 Nisan, Fakülte yerini değiştiremez, Sene : 2 No : 3.

- 1326 Nisan, Feci gevki teşennüciye iltibas eden bir isteri vak'ası, Sene : 2 No : 4.
- 1326 Mayıs, Hezeyanı mürteiş, zatülree'i ayaşın, Sene : 2 No : 5.
- 1326 Haziran, İyonla tedavi, Sene : 2 No : 7
- 1326 Temmuz, İyonla tedavi Sene : 2 No : 9.
- 1326 Temmuz, İyonla tedavi, Sene : 2 No : 10
- 1326 Ağustos, İyonla tedavi, Sene : 2 No : 11
- 1326 Eylül, İyonla tedavi, Sene : 2 No : 14.
- 1326 Teşrin 1, Asya kolerası, Sene : 2 No : 15.
- 1326 Teşrin 1, Asya kolerası, Sene : 2 No : 16.
- 1326 Teşrin 1, Asya kolerası, Sene : 2 No : 17.
- 1326 Teşrin 2, Asya kolerası, Sene : 2 No : 18.
- 1326 Teşrin 2, Asya kolerası, Sene : 2 No : 19.
- 1325 Teşrin 1, Asya kolerası (son), Sene : 1 No : 18.
- 1325 Kânun 1, Tababeti ruhiyeye dair, Sene : 1 No : 20.
- 1325 Kânun 2, Bimarhaneler. Sene : 1 No : 21.
- 1325 Mart, Tababeti ruhiye teğrih marazisi, Sene : 2 No : 1.
- 1325 Mart, Karantina dairesi için etibba, Sene : 2 No : 2.
- 1326 Mayıs, Dimag'daki evram, Sene : 2 No : 6.
- 1326 Haziran, frengi teşhisi mîslisi, Sene : 2 No : 8.
- 1336 Haziran, Felci tiflinin virusu hakkında Sene : 2 No : 8.
- 1326 Ağustos, Sıcak çarpması, Sene : 2 No : 12.
- 1326 Teşrin 1, Bimarhaneler, Sene : 2 No : 16.
- 1326 Teşrin I. Frenginin yeni ilâcı Erlih - 606 müstahzarı, Sene : 2 No : 17.
- 1326 Kânun II, Frenginin Erlih - hata müstahzarile tedavisi, davanın tarzı tatbiki Sene : 2 No : 20.
- 1326 Kânun II, Muafiyet ve Tedavii bilimsel meselelerinde esas Sene : 2 No : 22.
- 1326 Kânun I, Muafiyet ve tedavii bilimsel esasları, Sene : 2 No : 20.
- 1326 Şubat, İdrarın tahlili seririsi, Sene : 2 No : 24.
- 1326 Teşrin I, Cinneti meşahir, Sene : 2 No : 16.
- Medresei Tibbiye Tensikati.
- Emrazi akliye ve asabiye müessesesi 1339—1340 Sayfa : 3.
- Bizdeki bimarhanelerin tarihi Sayfa : 81.
- Sinir ve Akliye hastalıkları için ne gibi müesseselere ihtiyaç var, Sayfa : 92.
- Türk Tababeti Akliye ve Asabiye kongresi Sayfa : 286
- Cümlel asabiye frengilerinin yeni tedavileri Sayfa : 294.
- Zatut dimağı istilaf.
- Şişli Emrazi Akliye ve Asabiye müsamere- lerindeki eserleri, No : I. S. 5.
- 1332 Teşrin II. Şişli müessesesinin ilk içti mai, No : 2. S. 31.
- 1333 Mart, Atehi Kablelmiat ile Daülhaşiş arasındaki münasebet, No : 4. S. 3.
- 1333 Mart, Harp nevrozları No : 6. S. 25.
- 133 Kânun I, Babinskiye nazaran isterya No : 8. S. 3.
- 1333 Şubat, Harpte görülen vekayiler, No : 9 S. 3.
- 1334 Kânun I, Suwrift - Ellis usulile cümlel asabiye frengilerini tedavi, No : II. S. 2.
- 1334 Kânun I, Nutku iftitahi No. II. S.
- Nahiyei rakabiyei süfliyenin intanı ve cerhî vak'aları.

Sihhî Sahifelerdeki makaleleri

- 1930 Şubat, Nüfus bereketi arifesinde cümhuriyetin halkın sıhhatine hizmeti, No : 2. S. 33
- 1930 Mayıs, Nüfus bereketi arifesinde cümhuriyetin halkın sıhhatine hizmeti, No : 2. S. 146.

1930 Mart, Cümhuriyetin halkın sıhhatine hizmeti. Yalova kaplıcaları ve plajları, No: 3. S. 84.

1930 Nisan, Sinir zaafı (Neurasthénie). No: 4. S. 119.

1930 Haziran, Sinir zaafı (Neurasthénie) No: 6. S. 179.

1930 Kânun II, Sinir zaafı (Neurasthénie). No: 1. S. 27.

1930 Teşrin II, Sıhhat sergisi, No: 11. S. 294.

Sıhhi bilgiler ve sergiler.

Gülhanedeki neşriyatı

Erkrankungen des zentralen. U. Peripheren Nervensystems und des Seborgans.

a) Statistik der neurologischen und Psychiatrischen Station und poliklinik.

Zur pathogenese der Geistes- und Nervenkrankheiten in Orient. von Massar bey. Dozenten der Neurologie. (Original in der Deutschen Medizinischen Wochenschrift, 1909).

Ein Fall von traulatischer Hysterie, die eine Rückenmarks - Affektion, vortauscht.

Von Dozent Massar und Kadri bey.

Neuroscicimus. Symptome, die organische Erkrankungen vortauschen.

Von Dozenten Massar und Rüşchdi bey.

Ein Fall von Myelitis infolge eines panaritiums. Von Dozenten Massar und Atif bey.

Ionothérapie. Von Dozent Dr. Massar.

Istanbul Seririyatındaki Makaleleri.

1336 Mayıs, 1. Froehlich hastalığı, Sene: 2 No: 13.

1336 Haziran, 2. Froehlich hastalığı Sene: 2 No: 14.

1336 Temmuz, 3. Froehlich hastalığı inzar ve tekevvünü maraz, Sene: 2 No: 15.

1336 Ağustos, 4. Froehlich hastalığı (teşhis), Sene: 2 No: 16.

1335 Kânun 1, 1. Asap cerhaları, Sene: 1 No: 8.

1335 Kânun 2, 2. Asap cerhaları (arazi), Sene: 1 No: 9.

1335 Şubat, 3. Asap cerhaları (tenebbüatı seririyesi), Sene: 1 No: 10.

1336 Mart, 4. Asap cerhaları (teşhis ve inzari), Sene: 1 No: 11.

1336 Nisan, 5. Asap cerhaları, Sene: 1 No: 12.

1336 Mayıs, 6. Asap cerhaları, Sene: 2 No: 13.

1336 Haziran, 7. Asap cerhaları (son) Tedavi, Sene: 2 No: 14,

1336 Teşrin 1, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 2 No: 18.

1336 Teşrin 2, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 3 No: 1.

1336 Kânun 1, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 3 No: 2.

1337 Kânun 2, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 3 No: 3.

1337 Şubat, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 3 No: 4.

1337 Mart, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 3 No: 5.

1337 Nisan, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 3 No: 6.

1337 Mayıs, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 3 No: 7.

1337 Temmuz, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 3 No: 9.

1337 Ağustos, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 3 No: 10.

1337 Teşrin 1, Frengi hakkında yeni malûmat, Sene: 3 No: 13.

1337 Nisan, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene: 3 No: 6.

1337 Mayıs, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene: 3 No: 7.

1337 Haziran, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene: 3 No: 8.

1937 Temmuz, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 3 No : 9.

1937 Ağustos, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 3 No : 10.

1937 Eylül, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 3 No : 11.

1937 Teşrin 1. Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 3 No : 12.

1937 Teşrin 2. Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 3 No : 13.

1937 Kânun 1, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 3 No : 14.

1938 Kânun 2. Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 3 No : 15.

1938 Şubat, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 3 No : 16.

1938 Mart, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 3 No : 17.

1938 Nisan, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 3 No : 18.

1938 Mayıs, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 4 No : 1.

1938 Haziran, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 4 No : 2.

1938 Temmuz, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 4 No : 3.

1938 Ağustos, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 4 No : 4.

1938 Eylül, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 4 No : 5.

1938 Teşrin 1. Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 4 No : 6.

1938 Teşrin 2, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 4 No : 7.

1938 Kânun 1, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 4 No : 8.

1939 Kânun 2, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını) Sene : 4 No : 9.

1939 Şubat, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 4 No : 10.

1939 Nisan, Zatüddimağı istilâi (uyku hastalığı salgını), Sene : 4 No : 12.

1937 Mart İstilahatı Tıbbiyé Sene : 2 No : 5

1937 Nisan Tıp Fakültesinde ecnebi muallimler Sene : 2 No : 6

1937 Mayıs Etibba muhadenet cemiyeti Meclisi Âlîi sıbhi Sene : No : 7

1937 Eylül Hekimlerimizde mütalaa ve tetkik merakı Sene : 3 No : 11

1937 Teşrin I. Kliniklerimiz ve Polikliniklerimiz Sene : 3 No : 12

1937 Teşrin I. Torlakyan davası Sene : 3 No : 13

1938 Mayıs Steniach ameliyesi Sene : 4 No : 1

1938 Kânun I. Mai dimağı şevkide emolizin teamülü (alkol muayenesi) Sene : 4 No : 8

1939 Mart Ecnebi diplomaları ve fakültemiz Sene : 4 No : 11

1939 Temmuz Hekim hakkı Sene : 5 No : 15

1939 Ağustos Sulhten sonra Sene : 5 No : 16

1939 Eylül Felci umumide teşrihi marazi tegayyüratı Sene : 5 No : 17

1939 Eylül Etibba memuriyet hayatı Sene : 5 No : 17

1939 Eylül Siyasi Hekimlerimiz Sene : 5 No : 17

1939 Kânun I. Ecnebi Doktorlar Sene : 5 No : 2

1940 Kânun 2 Hekimlikte macburi hizmet Sene : 5 No : 3

1940 Şubat Doktor meb'uslarımıza açık mektup Sene : 5 No : 4

1940 Mart Sıhhiye bütçesi. Yenilige doğru Sene : 5 No : 5

1940 Haziran Ecnebi müstahzarları Sene : 6 No : 8

1940 Temmuz Ecnebi müstahzarları ve eczacı gazetesi Sene : 6 No : 9

1940 Ağustos Ecnebi müstahzarlarına ihtiyacımız Sene : 6 No : 10

1940 Teşrin 2. Fakültenin nakli Sene : 6 No : 18

1940 Kânun 1. Fakültenin yeni şekli Sene : 6 No : 14

1941 Kânun 2. Cümleî asabiye frengilerinin yeni tedavileri Sene : 6 No : 15

- 1341 Kânun 2. Hekimlerin kazancı vergisi Sene : 6 No : 15
- 1341 Mart Fakülte şitaiyeden sayfiyeye Sene : 6 No : 17
- 1341 Nisan Sinir hastalıkları ve hizmeti askeriye Sene : 6 No : 18
- 1341 Nisan Hatalarımız Sene : 6 No : 18
- 1341 Temmuz Hekimlerimiz aleyhine açılan dava Sene : 7 No : 3
- 1341 Teşrin 1. İlk kongre Sene : 7 No : 6
- 1926 Kânun 2. Ay başı delilikleri Sene : 7 No : 9
- 1926 Şubat Hekimlerin kazanç vergileri Sene : 7 No : 10
- 1926 Mart Krepelin Sene : 7 No : 11
- 1927 Kânun 2. İstanbul seririyatına yeni hayat Sene : No : 9
- 1927 Temmuz İskatîcenin anketi münasebetile Sene : 9 No : 3
- 1927 Eylül Okumak ve yazmak merakı Sene : 9 No : 5
- 1927 Teşrin 2. Fikri sabit ve intihar Sene : 9 No : 7
- 1927 Teşrin 2. İkinci Millî Türk Tıp kongresi Sene : 9 No : 7
- 1927 Teşrin 2. İçmeler Sene : 9 No : 7
- 1927 Kânun 1. Oğlunu, kızını, hemşiresini Sene : 9 No : 8
- 1927 Kânun 1. Paramedikal meselelerimiz Sene : 9 No : 8
- 1928 Mart Morg raporu Sene : 9 No : 11
- 1928 Mayıs Muâşeret-i Tibbiye Sene : 10 No : 1
- 1929 Eylül Sinir hastalıkları cerrahisi Sene : 11 No : 5
- 1929 Teşrin 1. Mayii dimağii şevkine yeni bir teammül Sene : 11 No : 6
- 1929 Teşrin 2. Banisterin ile Harmin Sene : 11 No : 7
- 1930 Temmuz Mücrim mecnun tipleri Sene : 12 No : 3
- 1930 Ağustos Mayii dimağii şevkide Naciye-Mazhar Osman teammülü Sene : 12 No : 4
- 1931 Kânun 2. Muntazam bir dahiliye serivisi Sene : 12 No : 9
- 1930 Haziran, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 12 No : 2
- 1930 Temmuz, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 12 No : 3.
- 1930 Teşrin 2, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 12 No : 7.
- 1930 Kânun 1, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 12 No : 8.
- 1931 Şubat, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 12 No : 10.
- 1931 Teşrin 2, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 12 No : 7.
- 1932 Kânun 2, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 14 No : 1.
- 1932 Şubat, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 14 No : 2.
- 1932 Mart, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 14 No : 3.
- 1932 Nisan, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 14 No : 4.
- 1932 Mayıs, Mecnunlar arasındaki mücrim tipleri, Sene : 14 No : 5.
- 1932 Temmuz, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 14 No : 7.
- 1932 Ağustos, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 14 No : 8.
- 1932 Eylül, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 14 No : 9.
- 1932 Teşrin 2, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 14 No : 11.
- 1932 Kânun 1, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 14 No : 12.
- 1933 Şubat, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 15 No : 2.
- 1933 Eylül, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 15 No : 9.
- 1934 Kânun 2, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 16 No : 1.
- 1934 Mart, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 16 No : 3.
- 1934 Nisan, Mecnunlar arasında mücrim tipleri, Sene : 16 No : 4.
- 1937 Kânun 2, Şizofreniyanın yeni tedavileri, Sene : 19 No : 1.

- 1938 Mart, Şizofreniyanın yeni tedavileri, Sene : 20 No : 3.
- 1938 Nisan, Şizofreniyanın yeni tedavileri, Sene : 20 No : 4.
- 1931 Şubat Tıp Fakültesinin başına gelenler Sene : 12 No : 10
- 1931 Nisan Kebet, hüdbe, basalda arazını gösteren bir intana dair görülmemiş bir vak'a Sene : 12 No : 12
- 1931 Mayıs (Zonalu felci vechi) Sene : 12 No : 1
- 1931 Teşrin 1. Kızıl aşısından sonra Ansefalit Sene : 12 No : 6
- 1931 Kânun 1. Heroin tiryakileri Sene : 12 No : 8
- 1931 Kânun 1. Verbrechertypen unter Geisteskranken Sene : 12 No : 8
- 1932 Haziran Dişten kapılan bir intan vesilesile Paralyse labio glosso laryngé Sene : 14 No : 6
- 1932 Temmuz Ein Fail von Glosso - Pharyngeus Paralyse infolge der infektion oder vergiftung vom zähne aus. Sene : 14 No : 7
- 1932 Ağustos Mayii dimağii şevkide yeni frengi teammüllerimizden Naciye - Mazhar Osman iyot teammülü Sene : 14 No : 8
- 1933 Nisan Sinirlielerde çocuk düşürme Sene : 15 No : 4
- 1933 Nisan Besim Ömer Paşaya ithaf Sene : 15 No : 5
- 1933 Temmuz Seriri olarak Felci umumî arazi veren (Recklinghausen) hastalığı Sene : 15 No : 7 (Ord. Prof. M. O. Uzman ve Dr. I. Ş. Aksel)
- 1933 Eylül Sar'anın ilacı (Prominal) Sene : 15 No : 9
- 1933 Teşrin 1, Verbrecher - typen unter geisteskranken, Sene : 15 No : 10.
- 1933 Teşrin 1, Prominal ein neus Medikament gegen Epilepsi, Sene : 15 No : 10.
- 1933 Teşrin 2, Felci umumînin son tedavisinde aldığımız neticeler, Sene : 15 No : 11.
- 1934 Kânun 2, Harem ağaları, Sene : 16 No : 1.
- 1934 Şubat, Heroin iptilâsı, Sene : 16 No : 2.
- 1934 Şubat, Akıl hastalıkları ve sebepleri, Sene : 16 No : 2.
- 1934 Şubat, Liselerin ıslâhı, üniversite açılırken, Sene : 16 No : 2.
- 1934 Mayıs, Onların hazım borularında bulduklarımız, Sene : 16 No : 5.
- 1934 Temmuz, Hekimliğin mucizeleri, Sene : 16 No : 7.
- 1935 Nisan (Hellevorden - Spatz)in pallidum hastalığı, Sene : 17 No : 4.
- Ord. Prof. M. O. Uzman ve Dr. I. Ş. Aksel
- 1936 Haziran, İdiş ve Kısır etme, Sene : 17 No : 6.
- 1935 Teşrin 1, Felci umumîde frengiden gayrı tali sebeplerin kıymeti, Sene : 17 No : 10
- 1936 Teşrin 1. Amnésie Antéro et Rétrograde post - traumatique. Sene : 18 No : 10.
- Ord. Prof. M. O. Uzman ve Dr. H. Dilek
- 1936 Teşrin 2, Ansefalit letarjik tıbbî adli cephesinden, Sene : 18 No : 11.
- 1937 Şubat, Kâbil Tıp Fakültesi, Sene : 19 No : 2.
- 1937 Mart, Üniversitede umumî konferans, Sene : 19 No : 3.
- 1937 Nisan, Tıbbiyeliler bayramında söylenenler, Sene : 19 No : 4.
- 1937 Eylül, Tabesde ataksinin husulünde ruhî traumanın tesiri, Sene : 19 No : 9.
- 1937 Teşrin 2, Ruh tıbbının içtimaiyatta rolü, Sene : 19 No : 11.
- 1937 Teşrin 2. Comment nous luttons contre l'épidemie d'héoiine, Sene : 19 No : 11.
- 1938 Kânun 2, Encéphalite post - vaccin antiscarlatineux, Sene : 20 No : 1.
- 1938 Şubat, L'enfant d'une paralytique, Sene : 20 No : 2.
- Ord. Prof. M. O. Uzman ve Dr. I. Ş. Aksel
- 1938 Mayıs, Cezayirde toplanan sinir hekimleri kongresi, Sene : 20 No : 5.

1938 Haziran, L'après de fixation dans le traitement des psychoses, Sene : 20 No : 6.

1938 Temmuz, Had psikozlarda apse döfikasyonu, Sene : 20 No : 7.

1938 Ağustos, Propos de l'etiologie des meningites, Sene : 20 No : 8.

Ord. Prof. M. O. Uzman Dr. H. Dilek

1939 Şubat, Öjenik - iyi nesil yetiştirme. Sene : 21 No : 2.

1939 Nisan, Tıbbiyeliler bayramında söyle-nilenler, Sene : 21 No : 4.

1939 Haziran, Rapport médical sur la toxicomanie sur tout par la cannabis en. Turquie Effets physiologique et psychiques de l'intoxication Sene : 21 No : 6.

İşte üstad *Mazhar Osman* tababeti akliye ve asabiye, memleketimizde modern kisvesile, böylece kurmuş ve pek haklı olarak yeni üniversite açılırken psikiyatri kürsüsüne getirilmiştir. Bugün onun yüksek hatıralarını tekrarlarlarken böyle bir ekolün naçiz bir talebesi olduğumdan dolayı göğsümün büyük bir iftiharla kabardığını duyuyorum, sözlerime son verirken bu mektebin teessüsünde yüksek hi-mayelerini hiç bir zaman esirgemeyen kıymetli başvekilimiz eski Sıhhiye Vekili ve Nöropsihi-yatri cemiyetinin fahri azası *Prof. Dr. Refik Saydam* ın, eski Sıhhiye Vekili *Dr. Tevfik Rüştü Aras* ın ve yeni Sıhhiye Vekilimiz *Dr. Hulüsi Alataş* ın isimlerini şükranla yad etmeyi bir borç bilir ve bu günkü celsemizde açılış nutkunu irat etmek lütfunda bulunan İstanbul Üniversitesi rektörü *Prof. Cemil Bilsel* e aleni teşekkürlerimizi bildiririm».

Bu nutuklardan sonra *Prof. Mazhar Osman Usman* sesi heyecandan titreyerek, gözleri yaşlı cevap verdi :

Prof. Mazhar Osman Uzmanın cevabı

«Sayın Rektörüm, sayın arkadaşlarım ve misafirlerimiz

Askeri Tıbbiyeden 320 senesinde çıktım, hekimliğimin otuz beşinci senesidir. Gülhanede staj, asistanlık, doçentlik ve muallimlik ettikten sonra 1914 senesi Haziranında Hasekide şimdi kapalı olan mecnunlar müşahedehanesine Baş hekim ve müdür olmuştum. İşte o zamandan beri tam 25 sene ömrüm mecnunlar hekimliğinde geçiyor. Hayatımı mecnunların ve sinir-lilerin bakımına hasrettim. Hayatın bütün zevkini beşerin bu muztarip kütlesi arasında yaşamakta, onlar için çalışmakta buldum. Yirmi beş senelik gençliğim mecanin müşahedehanesinin, Toptaşın, Zeyneb Kâmilin, Şişlinin, Bakırköyün Başhekimliğinde geçti. Beni bugüne yetiştiren kaderime pek minnettarım. Bu uzun mazime, bu kadar senelik hizmetlerime ve nihayet şahsiyetime bir kıymet vererek bugünü tes'ide teşebbüs eden arkadaşlarımın yüksek nezaketlerine nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Bu teveccülhe liyakatim hatırımdan bile geçmiyordu ; karşınıza utangaç ve şaşkın bir halde çıkışım bundandır. Bukadar iltifata şüphesiz lâyık değilim.. Ancak arkadaşlarımın Türkiye Nöropsihiyatri Cemiyetinin muhterem âzasının pek yüksek uluvucenabı taltife vesile oldu. Bu lütfkâr teşebbüse, bu jübileyi hazırlayanlara, lütfen zahmet ihtiyar ederek teşekkür eden zatlara ne kadar teşekkür etsem azdır.

Yirmi beş sene bir işde bulunmak mazhariyeti bilirsiniz ki ancak bir eseri talidir. Hizmet ve liyakatin takdir olunduğu bir muhite düşmeseydim tabii bu günü idrak edemiyecaktım. Lütfkâr arkadaşlarım bu şartları hiçe saydılar, beni cidden mahcup edecek teveccülhâr sözlerle okşadılar. Bunlara istihkakım aklımdan bile geçmez. Yirmi beş sene bir meslekte çalışmak, bir mefkûre arkasında koşmak, kendinden sonra gelenlere akıl ve kudretinin yettiği kadar yol göstermek bilmem bukadar taltife değer mi? Yirmi beş senelik ser tababetimde ihtimal az çok çalışmış, kendimi sevdirmiş ola-

bilirim. Lâkin 'bu mazhariyette benden daha kuvvetli müessesirlerin rolü yok mu? Bu günün gerefinden hissemе düşen pek az sayılmaz mı? Son onbeş senedir beni her zaman teşci ve ve teşvik eden, işimi başarmağa güzel bir niyetle yardımdan bir dakika geri durmayan Cümhuriyet hükümetinin Sıhhat Vekilleri (*Tevfik Rüşü'ler, Refik Saydam'lar, Hulûsi Alataş'lar*) olmasaydı bu işe çağrılır mı idim, yahut te-

dimse bunu tamamen Sıhhat Vekâletine borçluyum, yoksa Benim yerimde kim olsa bu kâdarını, hatta daha ziyadesini yapar.

Memlekette akliye ve asabiye hekimliğinin teessüs ettiği, kavi bir temel taşı atıldığı görülüyor. Bu binanın yapılışında hissem basit bir kalfalıktan ileriye gitmez... Şübeme intisap eden meslekdaşların hepsinin iştirak hissesi olduğunu söylemekle bir zevk duyuyorum. Ya-

Prof. Mazhar Osman Bakırköy Hastanesinde çalışma odasında

sadüfen gelmiş olsaydım yirmi beş sene bu ağır yüke seve seve katlanabilirdim. Bir işe yaramadığımı, yaramağa imkân verilmediğini görünce nihayet ben de bir insandım, yeise düşer, çekilir giderdim. Binaenaleyh bir ser tabibin jübilesi yapılırken o zattan ziyade onu bu işte tutan, takdir ve teşci eden amirleri alkışlamak icabeder. Bugün mesleğimde arkadaşlarıma ve herkese begendirebilecek bir iki şey yapabil-

pılan şeyler ne kadar az da olsa yapılırken nasıl özöldüklerini, çalıştıklarını, bazan yeise yayıldıklarını, yeniden ümidlenerek işe sarıldıklarını hiç unutamam. Ben onlara tali icabı ağabeylik, babalık ederken onların bana samimi kardeşlik ve evlâtlık ettiklerini Bana küçük bir haksız hareketlerden nasıl müteessir olduklarını, hatta bilâ tereddüt menfaatlerini ve mevcudiyetlerini bile hiçe sayarcasına bana

sarıldıklarını nasıl unutabilirim?... Zekâ ve gayretleri herhangi bir şubede sıvırılmağa, şöret kazanmağa, üstat olmağa kâfi iken açlık, parasızlık, işsizlik, hiç bir şey düşünmiyerek samimi bir meveddetle etrafında toplanan, mukadderatını Bana bağliyan arkadaşlar nasıl hatırdan çıkar? Bu gün eski arkadaşlarının başına halei şeref koymak için yaptıkları bu jübile şüphesiz benden ziyade onları yükseltir. Onlar benden kat kat fazla yükselecek, memle kete şerefler getirecek, adları tıp tarihimizde ebedi kalacak üstatlar olacaktır. Zaten bu gün

İşte bu genç arkadaşlarımın bu tealilerini şimdiden tehayyül ediyorum, pek çabuk geçecek yirmi beş senelerinde her birine yapılacak jübileleri sinema şeridi gibi gözümün önünden geçireyordum. O gün için genç arkadaşlarımı, Türk hekimliğini şimdiden kutluyorum.

Arkadaşlar! müsaade ediniz bu mes'ut günde mistik vazifemi yapayım... Dindarane bir huşu ile beni bu kadar mes'ut bir talie sahip eden Rabbi Halika hamdü senalarımı sunayım... Beni sağlam bir maneviyetle hayat sahnesine getiren, büyüten anacığımı ve babacığımı rahmetle

Prof. Mazhar Osman Uzman şerefine verilen ziyafette

bile mühim bir kısmı göz kamaştırarak derece yükseldi, yükseliyor. Daha arkalarından yeni nesil de bütün çevikliklerle ilerliyor. Onların ömürleri, kuvvetleri heder olmayacak, gündün güne huzur ve refaha kavuşan vatanın mes'ut günlerinde zaman ve muhit onları daha büyük bilgilerle mücehhez edecek, pek yüksekliklere eristirecektir. Kimse nasıl yapıldığını aramaz ve bilmek istemez, yapılan bakar. Tabii verdiğimiz çetin emekler unutulacak, onlar pek haklı olarak bizden kat kat üstün sayılacaktır.

anayım... Bana irfan beşiği olan Kırklareli iptidal ve rüştüsünü, Üsküdar idadisini, şerefli Askeri Tıbbiyesini ve Gülhane Seririyatını minnettarane hatırlayayım... Şubemizin piri *Raşid Tahsin* merhumun masum ruhundan istigase edeyim.

Bizi insanca yaşayabilecek bir istiklâl sahibi eden, şahrahımızda bulutsuz medenî ufuklar açan Türkün en büyük evlâdının, *Atatürk'*ün hatırasına rıyasız saygılar sunarım.

Şanlı hükümetimizin başında bulunan sev-

gili Reisi Cümburumuza, Her zaman himaye ve teveccühlerine mazhar olduğum Başvekil *Dr. Refik Saydam'a*, Vekâlete geçtiği gündün beri payansız takdir ve teşviklerini esirgemiyen Şihhiye Vekili *Hulûsi Alataş'a* tazimlerimi bildireyim...

Hepinize, ey sevgili misafirlerim, hepinize şükranlarımı takdim ediyorum. Afiyet ve saadetinizi diliyorum. Son dileğimi arz edeyim: Biz fani evlâtlarını sinesinde yetiştiren, besleyen, büyüten, varlığını borçlu olduğumuz sevgili vatanımız daima mes'ut olsun, büyük milletimiz şunu şerefle var olsun!...

Bunu müteakip *Prof. Nazım Şakir* talebeleri tarafında üstad *Mazhar Osman* için hazırlanan bir gümüş plakı üstada verdi ve alkışlar arasında celseye nihayet verildi.

Yirmi beş senelik bir Baştabib

Fahri Celâli Göktulga

Odanın içtima salonu muhtelif mesleklerin en mümtaz mensuplarıyla dolu. Üniversite Rektörü, Tıp Fakültesi Dekanı, Ordinuryüsler, memleketin fikir hayatına can veren yüksek şahsiyetler, Hocamızın mesleki ve şahsi dostları... sivil ve asker doktorlar, üstadın huzuru irfanına diz çökmüş, gönülleri muhabbete meşhure şefleri, asistanları...

Bu mümtaz hale okadar değerli ve temiz bir toplantının yüreklere sığmayan heyecanı ile çırpınıyor: *Dr. Mazhar Osman*'ın yirmi beşinci başhekimlik senesini kutlulayacak...

Bu rubu asır onun resmi hayatının yalnız bir cebhesidir. Onu yalnız o tarafa görmek, idareciliğin yıpratıcı, bin bir mes'uliyetle dolu mezahimini bilmiş ve anlamış, tecrübe etmiş olanlar için bile kavranması kolay bir iş değildir.

Haseki müşahedehanesinden Toptaşına ve

Zeyneb Kâmile intikal eden sivil memuriyet hayatının başlangıçlarına şahit olmuş eski bir asistanı sıfatıyla onun çalışma tarzına daima hayran kalmışımıdır.

Gülhanenin, Haseki müşahedehanesinin, Zeyneb Kâmilin, Toptaşının, Fransız hastanesinin, Bakırköyünün belki de yüz binlere vasıl olan hasta müşahede defterlerini tetkik ediniz, her asistanınkinden fazla onun, tamamen kendisine has el yazısıyla doludur. Beş yüz sene sonra gelecek haleflerimiz bu devrin asabi ve akli observasyonlarını tetkik etmek ihtiyacına düştükleri zaman onun müşahedelerinden zamanın hastasını ellerile muayene etmiş, gözleriyle görmüş gibi olacaktırlar. Türk hekimleri içinde onun kadar hasta görmüş kim vardır?.. Tefahür etmek huyu olsaydı bir bu mazhariyetle bile o yine kocaman bir hekim olurdu.

Filhakika onun bir dakika boş durduğunu gören yoktur. Şimdi en ağır bir adliye raporunu bitirirken vekâlete takdim edilecek resmi bir tahrirata başlar, kâtibinin getirdiği tebyizleri tasbih eder, tabelaları imzalar, ser mübassırı haşlar, asistanın yanlışını düzeltir, hasta ailelerini tatmin eder, muhasebenin hesaplarını tetkik eder. Onun çalışma kabiliyeti gülânedir.

Dalgın bir anı yoktur. Hocanın hiç bir şeyi unuttuğunu görmedim. Otuz sene evvelki bir hastasını derslerinde tafsilât ve teferruatle anlatır, kendisine söylenen herşeyi şayanı hayret bir tehatturla birer birer tekrar eder.

Bir iş esnasında beş işi görmek kudretini ben yakından yalnız hocamızda gördüm. Yazı yazarken *Mazhar Osman* bütün bütün başka bir âlemdir. Fikirlerin teselsülü içinde müsteğrak zannedersiniz. Yok, hayır, paylanmıyacağımızdan emin, en aykırı bir bahs için müracaat edebilirsiniz. Fikir hatalarını izah edisteki kolaylıkla, en muğlak meseleleri basitleştirmekteki tasavvur edilmez maharetine mebhut olmamak mümkün değildir.

Yirmi senedenberi hoca bunu unutmuştur, nereden hatırlıyacak diye tehirine savaştığımız, atlatmaya cesaret ettiğimiz bir emrini hatırlamıyorum. İçtimaların hepsinde de huzurunda ayak ayak üstüne atılabilir, fakat cigara içilemez. Ne güzel disiplin değil mi?.. Önünde her şey bütün bir hürriyetle temhid olunabilir, noktai nazarına tamamen maakis bir fikri müdafaaya mezsunuzdur. Sabrına, tahammülüne budut yotur. Tamamen kendi görüşleri, ilmi telâkkilerile yetiştirdiği şakirdlerinin bir az genç atılganlıklarına karşı gösterdiği tolerans, terbiyesinin en bedii enmuzicilerinden biridir.

Yirmi beş senelik sertabip *Mazhar Osman* sert midir? sert değil baruttur. Hiddeti yıldırımlar yağdırır. Onun göklerinin nasıl karardığını, şimşeklerinin parıldadığını görmiyenler bilmez. Fakat bu işde saçı ağarmış bir talebesi olanın verdiği salâhiyetle de hemen ilâve edeyim ki hoca ancak fenalığa, bayağılığa şimşekler çakar, yıldırımlar indirir. ihmalin, terahinin düşmanıdır. Esasen ondan gizli bir iş yapmanın da imkânı yoktur. Genç asistanın şahsi psikolojisine o kadar nüfuz etmiştir ki bocalamak mümkün değildir. Onu haksız gibi gördüğüm o dakikaların hükmüne, şimdi yanıldığımı anlayarak baş eğiyorum. Bizi payladı, hapsetti, cezaya çarptı, sorguya çekti, asistanlık bu ... Fakat yine o kudretli elile tutan o oldu. Etrafındakilere söz gelmesine, hele başkalarının hücum etmesine asla meydan vermedi. O öyle bir siperi saikadır ki yanında çalışmak insana huzur ve emniyet verir. İki sene bilfiil muavinliğim esnasında ondan gördüğüm hakşinaslığı, hattı rücatteki sonsuz emniyeti asla unutmam.

İşte bütün bu şerait içinde, Yirmi beş senelik ser tabiblik zamanında üstadın memurlarına olan himaye hasletini de hatırlamak lâzım. O hayatında kimseye fenalık etmemiş, kimseyi canevinden vurmamıştır.

Bizde emrazı akliye ve asabiyeinin mübdii

Mazhar Osman'ın öğretme kabiliyeti şayanı hayrettir. En muğlak, en gayri kabili nüfuz meseleleri o kadar kolay bir basitleştiriverişi vardır ki ondan ders görmüş hiç bir hekim unutamaz. İlimin ziyası onun menşurundan geçerken — her kuvvetli şahsiyette olduğu gibi — maddei asliyesine inhilal ve intikal eder. Belâgati bir selsebildir ki saatlerin geçtiğinin farkında olunmaz. Dersleri işte onun içindir ki unutulmaz, faydalıdır ve hemen orada öğrenilir. Hocalık san'atinin şaheserini onda görmek lâzım. Talebesinin dimağlarında daha uyanmaya başlayan mukadder süallerin cevapları hemen akabinde hazırır. O işin neresinin güç olduğunun farkındadır. Delil mi istersiniz? İşte Üniversite Rektörü *Prof. Cemil Bilsel*'in Jübiledeki nutkunda da söylediği gibi, Dersaneler dinlemeye can atanlarla hınca hınç ... Ondan başka hangi hoca etrafına o kadar dinleyici toplayabilmiştir? *Prof. Cemil Bilsel* nutkunda salonun birisi kâfi gelmedi, daha büyüğünü tahsis ettik, o da kâfi gelmedi, şimdi ona yeni bir dersane yaptıracağız diyordu.

Onun bu harikulâde dinletme, intisar ve intişar kudreti nereden geliyor? Şüphesiz çok okuyor, sonra okuduğunu görülmemiş bir talâkatle anlatıyor, bence en iyi hoca en dinletmeyi bilen hocadır. *Mazhar Osman* bu işin yegânesidir.

Jübilenin ilk sözünü Üniversite Rektörüne verdiler. *Prof. Cemil Bilsel*'in belâgatine ilâve edilecek ne var? Üstadımızın medayihini resmî ve salâhiyetli bir ağızdan dinlerken nasıl göğsümün kabardığını anlatamam. Keyif veren zehirlerini salgın halini aldığı bir zamanda onun derslerini radyolarla bütün memlekete duyurmak en asil hizmet olacaktır.

Prof. Nazım Gülhanedeki muallim *Mazhar Osman*'ı anlattı. En tehlikeli, en ağır ilaçları nasıl verdirdiğini, en müşkül tecrübeleri nasıl cesaretle yaptırdığını izah etti.

Filhakika öyledir. Üstadın muvaffakiyeti dillere destandır. Hiç unutmam, bir poliklinikde verdiğim tenifuj ilacın tesirini görmediğini söyleyen bir hasta için bize bir reçete dikte ettirmişti. Bu reçete değil eczaçıya adeta bir usulü ibzar dersi idi. İşte onun içindir ki hocamız meşhuru âlemdir. Şarkılara geçmiş, darbı mesel, sözlere persenk olmuştur.

Üçüncü hatip *Ihsan Şükrü* idi. Haydarpaşa askeri hastanesindenberi onun asistanlığını yapan *Ihsan Şükrü'nün* hitabei minneti hepimizi çoşturdu. Koca bir kütle ona alkış tutarken *Mazhar Osman* bizzat kürsüye geldi. Büyüklükle tevazuu hiç bir tezade, hiç bir tesadüme meydan vermeden nefsinde toplayan bu nutkunu derslerin dersleri buldum.

Ruhî tababet

Dr. Rasim Adasal

Geçenlerde yine Akşamda çıkan (Sihhat ve medeniyet) başlıklı müsahabemde vücut bakımını mühim medenî ölçülerden biri olmak üzere tahlil ediyordum. Sihhati de daha tâlî ölçülere bölmek icabederse muhakkak ki bunların başına kafa hıfzıssihhasını koymak lazımdır. (Sağlam beden ve sağlam kafa) vecizesi düşünmeğe bağliyan ilk insanın fikri ve arzusu olmuştur.

Ruhî hastalık ve tedavi de insan kadar eskidir. İsadan dört bin sene önce ruhi tedavi ile meşgul olmuş ilk hekim Mısrıda (İmhotep) dir ve eser hâkîmi unvanı ile ölümünden sonra bir mabut gibi tapılmış ve şerefine bir ehram da dikilmiştir. Ruhî temaruzun ilk misalleri (Kitabı mukeddes) de bile mevcuttur. Trovada seferber Yunan ordusunun iki büyük şahsiyeti olan Ulis ve Aşilin temaruzları meşhurdur. Eski Yunanlılar üç mabutlarına delilik atfediyorlardı : Demeter, Artemis ve Apollon...

İlmi tababetin ilk vazısı ve İstanköy çınarının gölgesi altındaki ilk Tıp akademisinin üstadı diye bildiğimiz *İpokrat* bir üstünde genç Krallardan birinin malikânesini maharetle tasvir etmektedir. Bu hasta üç senedenberji derin bir ıztırap çekiyor ve hiç bir hekim derdine çare bulamıyordu. Lokman hekim uzun bir müddet bu ruh vurgununu dinledi ; cinsi münasebetlerini sordu ; rüyalarını dinledi ve bu suretle kompleksi çözerek hastayı derdinden kurtardı.

Denebilir ki *İpokrat Freudden* binlerce sene evvel psikanalizin de banisidir. Filozof *Eflatun* da (Cümhuriyet) kitabında rüyaların münakaşasını yapmakta, akli hastalıkların tedavisinden bahsetmektedir. Meşhur diyaloglardan birinde baş ağrısının tedavisini için Sokrata söylediği fikir dikkate şayandır : «Beden ve ruhu ayırmak lazımdır ; yani dimağı nazarı itibara almadan bedeni tekayyüt ve ihtimam faydasızdır.»

Eskiden ruhi hastalar mabedlere baş vururlardı. Atınada günlerce (Delfi mabedi) nin önünde sıra ile nöbet beklerler ve nihayet içeri girerek dertlerini rahiplere dökerlerdi. Demek ki beşeri mefkûre ile felsefenin çok yüksek olduğu ilk insanlık devresinde kafa sıhhatine de o nisbette kıymet verilmekte idi.

Fikirlerin birindenberi donuklaştığı, itikatların cehalet ile taassube büründüğü orta çağda tababet de o nisbette geri ve mistiktir. Bu devir ruh hastaları için bir işkence devridir. Bir çok delileri şeytanlarla münasebette addederek kâh diri diri yakıyorlar ; kâh korkunç iskeleti karanlık bodruumlarda zincirlere vuruyorlar ve korkutmak maksadile yılanlar ve sıçanlarla dolu buzlu havuzlara atıyorlardı. 1840 senesinde Fransada ilk defa akıl hastalarının ayak bileklerindeki zincir halkalarını kırılarak insani kanunlar kabul ettiren büyük ruh hekimi Pineli takdirle yad etmek bir kadirşinaslıktır.

Asri ruhi tababetin ilk izlerini 17 nci asırda

görmekle beraber esaslı dimağ araştırmaları ve makûl ruhi tedaviler 19 uncu asrın bidayetinde başlamıştır. Bu göz kamaştırıcı terakkilere ve buluntulara, psikanaliz ve Behaviourisme gibi modern rubiyat cereyanlarının aydınlatıcı yardımlarına, elektrik ve dimağ cerrahisinin tedavi harikalarına rağmen halen gene karşımızda beşerî bir mesele olarak hasta insan kafası mevcuttur. Kültürlü insanların fazla bulunduğu ileri memleketlerin hepsinde kafa sıhhatine verilen ehemmiyet her şeyin üstünde dir; halbuki mefkûre ile beraber tababetin geri olduğu yerlerde ancak kaba ve aşıkâr vücut arızaları endişe uyandırır.

Amerikadan gelen tip mecmualarına bakıyorum; bütün şehirlerin civarında ve inşirah verici bahçeler ortasında bulunan akıl sanatoryomlarının ilanlarile doludur. Amerikada ve Fransada hastane yatak adedinin yüzde ellisini asabî ve akli hastalar işgâl eder. 130 milyon nüfuslu Cemahiri Müttehidede aşağı yukarı 10 milyona yakın insanın derece derece zayıf kafalı olduğu modern zekâ testlerle tayin edilmiştir.

Müteaddit akıl müesseseleri, kafa sıhhati enstitüleri, tecrübi psikoloji ve psikotekni laboratuvarları, anormal çocuk mektepleri ve hepsiz ilmi neşriyatile tabii ve marazî ruh muammasını çözmeğe şahşan dünya miyyasındaki akıl tababeti yanında Türkiyede tababeti rubiye ne merkezdedir ve hangi yolun üstündedir?

Eski tarihlerde bile Türklerin sinir ve akıl hastalıklarile uğraştıkları ve hatta bir çok delilere merhametle bakarak, bazılarında da evliya dedikleri muhakkaktır.

Geçen sene intişar eden (Bakırköyünde on sene) nam kitapta değerli *Prof. Mazhar Uzman* (Türkiyede deliller için ne yapılmıştır?) adlı makalesinde memleketimizdeki ruhi tababet tarihini inçeden inceye canlandırmakta ve muh-

telif zamanlarda açılmış olan meşhur timarhanelerimizi tahlil etmektedir. Fakat eski devirlerde Türkiyedeki akli tababet ve tedavi nihayet timarhanelerde cebri tecrittir; devalar bir sürü nebati ilaçlardan ve hatta meşhur bir yılan çorbasından ibaretti. Bizde de kurunu vustaf telâkkiler, sopalı güllabiciler, üfürükçü mütetabbibler dahi düne kadar mevcuttu ve maatteessüf bugün dahi memleketin ücra köşelerinde kafa sıhhatinin kıymeti bilinmemektedir.

Türkiyede mazbut bir hastane dahilinde ilk rubi tababet temeli Üsküddardaki eski Toptaşî timarhanesinde atılmıştı. Fakat inkilâp başlangıcına kadar burası bayağı esrareniz bir yerdî; kimse sokulmazdı. Ancak İstanbulun millî kuvvetler tarafından istirdadile idaresi *Dr. Mazhar Uzman*'a verilince burası tam manasile modern bir hastane olmaya başlamış ve ilk tababeti rubiye tedrisatî ve Avrupalî tedaviler de burada yer almıştır.

Daha vazih bir fikir vermek için bu hususta hepimizden ziyade salâhiyet sahibi olan kıymetli *Prof. Mazhar Uzman*'ın ihtisaslarını hülâsa halinde naklediyorum:

«...Toptaşî timarhanesine baş vurdum; orada büyük istikalle karşılaştım. Bilmem doğru bilmem yalan, iradeyi seniye ile yasak denildi; kapıdan bile baktırmadılar. Nasılsa akli hekimliğine bir defa ayrıldım işi iyi yapmak lâzımdı. Çok şükür İstibdat devrinde müracaat ettiğim Rum ve Ermeni hastaneleri meslektaşça, nezaketle beni kabul ettiler; koğuşlarını gezdirdiler. Lâkin burada da zabita takibinden kurtulamadım... En nihayet *Dayke paşanın* iltimasile tav'an ve kerhen Toptaşının kapısı bana açıldı... Toptaşında Avrupa kitaplarında öğrendiğim şeylerden hiç birini bulamadım; o zamanlardan beri mecnunların da hasta, en acınacak biçareler olduğunu muhitime de mecmua, konferans ve ders gibi vasıtalarla telkine ça-

lıttım. İstikbalim birçok defa tehlikeye girdi: Yemenlere sürüldüm. Bu dersi bir çoklarına öğretmek için senelerce çalıştığım halde fakültenin kapısı yirmi beş sene bana kapalı kalmıştı... Bereket versin ki, Gülhanenin şefkat sakafı birçok genç istidat ve zekaları yükselttiği gibi beni de korudu ve orada beş sene hocalık yaptım... Sonra Cümhuriyet feyiz olmasaydı ne Bakırköyünü ve ne de Üniversiteyi görecektim...»

Bugün mesud, şen ve her hususta tatmin edilmiş olarak aynı iman ve zindegile karşımızda duran değerli Profesörümüzün çetin ıztırap yolu üzerinde cehalet, taassup ve kıskançlıkla mücadele ettiğini görüyoruz. (*Mazhar Uzman* tababeti ruhiye mektebi) gerçi Toptaşı timarhanesinde doğmuş; bir çok müsteit gençleri yetiştirerek Avrupaya yollamıştır. Fakat Türkiye'de modern tababeti ruhiye hakikatte 1924 senesinde Bakırköyünde Reşadiye kışlasında başlar.

Cümhuriyet devrinin bu ulu eserini anlamak, bugün orada kâh tecrit ve kâh en asri usullerle tedavi altında bulunan iki bin hastanın diğer sanatoryomlardan farklı olmayan hayatlarını anlamak için orasını yakından görmek lâzımdır. Burası aynı zamanda muazzam bir iş atelyesidir.

Gerçi 18 milyon nüfusu olan yurdumuzda muhtaç olduğumuz akıl hastası yatak adedi bugün için çok azdır. Fakat gün geçtikçe memlekette ruh hastalıkları hakkındaki normal telâkiler çoğaldığı gibi buna heves eden tıp namzetleri artmakta ve hükümet azamî yardımlarda bulunmaktadır. Nasıl ki, Gülhanede *Prof. Nazım Şakir*'in Nöroloji kliniği Türk ordusunun bütün güzide asabiye mütehassıslarını yetiştiriyorsa, Bakırköydeki *Mazhar Uzman* mektebi de memleketin bütün akıl hekimlerine en feyizli bir kaynaktır; ve değerli Profesör dünyaya gözlerini kapayınca da bu

büyük eserini yetiştirdiği genç mütehassıslar ve diğer Profesörler mükemmeliyetle idare edebileceklerdir.

Avrupanın bir çok şehirlerinde timarhaneler gördüm; fakat Bakırköy müessesesi yapı, teşkilât ve bakım itibarile bunların bir çoklarından üstündür. Geçenlerde bir gazetemiz bir Fransız tıp üstadının ziyarından eseflenerek uzun uzadıya meziyetlerini sayıyordu. Avrupada bu gibi âlimler çoktur ve başkalarını yerlerine koymak kolaydır. Halbuki 25 inci seneyi devriyesi tesit edilen *Prof. Mazhar Uzman* gibi ilim adamlarını ve idarecilerini memleketimiz bilhassa bir kaç sene önce nedretle yetiştirebiliyordu.

Mazhar Uzman kendisinden evvel Gülhane hocası olan merhum *Raşit Tahsin*'den aldığı derslerle ilk defa modern ruhi tababeti kuran bir üstad, bir psisiyatr olmuştur ve halk arasında da herkese nasip olmayan bir şöhreti vardır. Şu anda ne hastanesinin bir uzvuyum ve hattâ doğrudan doğruya talebesi de değilim. Ancak her Türk âlimi karşısında kadirşinas bir hekim ve hayran bir Türk vatandaşı sıfatile saygı ile eğilmeyi mesleki bir zevk ve vatan borcu biliyorum. Yurdumun bu ilim mücahidine uzun seneler daha sıhhat ve saadet dilerim.

« Akşam » dam

Ord. Prof. Mazhar Osman Uzman'ın Jübilesi

N. Tozan

Şişli Lapa Hastanesi Eczacısı

Bir çok kimselerin şahsen ve her kesin ismen tanıdığı *Ord. Prof. Mazhar Osman Uzman*'ın otuz beş senelik hocalık ve yirmi beş senelik sertabıllık Jübilesini tes'id etmek üzere Türkiye (Nöro - psisiyatri) Cemiyetinin tertip

ettiği toplantı, kadirinas talebeleri ve kendisini seven dostları huzurle çok samimî bir surette, İstanbul Etibba Odası salonunda kutulandı.

1884 tarihinde Trakyada, Sofulu kazasında dünyaya gelen *Prof. Mazhar Osman Uzman*, ilk tahsilini Kırklarelinde ve idadi tahsilini de Üsküdar'da ikmal ettikten sonra ; Askeri Tıbbiye girmiş, oradan çıktuktan sonra Gülhane seririyatında akliye ve asabiye servisinde çalışmaya başlamış. Burada staj müddetini bitirdikten sonra asistan seçilmiş ve şubesinde ilerlemek hususundaki arzusu, o zamanın birçok müşkülâtlarına rağmen, günden güne artmış ; bugüne kadar devam eden okumak hevesi, tebbî aşkı, mumaileyhi memleketin medarı iftiharî olacak seviyeye kadar yükseltmiştir.

Prof. Mazhar Osman'ın bu günkü mevkii, kendi ilmi irfanına, idareciliği kudretine, mesai arkadaşlarına karşı olan samimiyet ve maiyetindekilere karşı hayırhahlığına müstenittir.

İstanbul Üniversitesinin medarı iftiharlarından olan *Prof. Dr. Mazhar Osman Uzman*, dimağı ve kalemile uzun seneler uğraşmış, didinmiş, birçok zamanlar müşkülâtlarla karşılaşmış olmasına rağmen, azminde devam etmiş, hatta rütbe ve terfii intisap ettiği şubeye feda ederek, kimsenin tenezzül etmediği (Mecanin müşahedehanesi) mütehasşılığını kabul etmiş ve umumî harp başlangıcında (Haseki müşahedehanesi) ne mütehasşis ve sertabip tayin olunmuştur.

25 sene evvel sertabipliğe başlayan muhterem hocamız, Toptaşı, Zeyneb Kâmil ve Şişli (Lape) hastanelerinde sertabiblik etmiştir. Halen Bakırköy Emrazı Akliye ve Asabiye Hastanesi Sertabip ve Müdürlüğünden ve İstanbul Üniversitesindeki Psikiyatri kürsüsünden maada, Şişli Emrazı Akliye hastanesi sertabipliğini de büyük bir kudret ve dirayetle idare etmektedir.

Memleketimizin Yüksek Sıhhat Şûrası âza-

sından olup muhtelif Avrupa lisanlarına vakıf bulunan *Prof. Mazhar Osman Uzman*, birçok ecnebi memleketlerdeki (Nöro - psikiyatri) ve (Hijiyen mental) cemiyetlerinde âza bulunmakta ve her sene de bir kaç kongreye iştirak etmektedir.

Prof. Mazhar Osman Uzman, meslek aşkını, bu gün Jübilesini tes'it eden meslektaşlarına telkin etmiş ve dürüst hareketleri, idaredeki azim ve kudreti ve bilhassa memleket ve insanıyet için elzem olan istediklerini yaptırabilecek, sözlerini büyüklere iştiretorecek kabiliyeti, bugün bir bütün deposu gibi kullanılan eski Toptaşı bimarhanesini Bakırköyüne nakl ederek modern bir müessesese haline koymağa muvaffak olmuştur.

Bugün, akıl hastalığına müptelâ olan her kese, müracaat eden her kim olursa olsun, uzun boylu formalitelere lüzum kalmaksızın (Bakırköy müessesesi) kapılarını açmıştır ve en modern usullerle kendisine müracaat edenleri tedavi etmektedir. Cemaat hastanelerine kabul edilmekte bin bir müşkülâta uğrayanlar, parası olupta ta Avrupalara tedavi ümidile gidip ümitsiz geri dönenler bile, hastalarını *Prof. Mazhar Osman*'ın idare ettiği şifahaneyeye seve seve korlar.

Sayın Başvekil *Prof. Dr. Refik Saydam*'ın Sıhhat Vekilligi zamanında, Bakırköy Reşadiye kışlaları Emrazı Akliye ve Asabiye hastanesi olarak *Prof. Mazhar Osman*'ın idaresine tevdi edilmiş ve müessesenin modern bir hale konması hususunda Cumburiyet Hükûmetinin daima yardımını görerek Avrupa memleketlerinde ender görülen yükseklığe vasıl olmuştur.

Her sene yeni ilâvelerle genişlenmekte olan Biyoloji, Psikoloji, Teşrihmarazi laboratuvarları, fotograf atelyeleri, radyoloji tesisatı, mesleğe ait her türlü yeni neşriyatı ihtiva eden kütüphanesi, Nöroşürji ameliyathanesi, dosya teşkilâtı, günden güne çoğalan pavyon-

ları ve muhtelif şubelerde çalışan kıymetli mütehasıslar, müessesenin daha fazla yükselmesine yardım etmektedirler.

2500 den aşağı inmiyen hasta mevcudunun idaresi, tedavisi ve hatta eğlencesi, velhasıl bütün ihtiyacı temin edilmekte olup bu koca müessesenin başı *Prof. Mazhar Osmandır.*

Bir çok defalar tedavi ettiği kimseler, te-

şekkür ve minnet yerine, hayatına kasetmiş olmalarına rağmen, sayın Profesör bu gibilerin tedavilerine büyük bir âlicenablıkla devam etmiş ve şifaları için elinden geleni esirgemiştir.

İnsaniyetperver, iyilik yapmaktan büyük bir zevk duyan sayın sertabibimiz *Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Uzman'*ı tebrik ederiz.

«Jamanak» dan

